

gedachten tijdens een zware hoofdpijn: „Onder de hoofdpijnkoepel hurken de zorgende gedachten, en staren haar aan". Geforceerde beeldspraak wordt zoo licht ridicul. Als mevrouw Renes-Boldingh eens minder „mooi" ging schrijven, zou haar stijl niet zoo opgeschroefd en daardoor minder vermoeiend zijn.

In zijn zeer oriënteerend werk „Richtingen en figuren in de Nederlandsche Letterkunde na 1880" rangschikt J. A. Rispen het werk van mevrouw Sevensma-Themmen onder het genre van den familie-, karakter- en problemenroman. Hij teekent daarbij aan: „Haar boeken beelden het aloud conflict van den geest van het Christendom en den geest der wereld, schoon in wezen onveranderd, toch weer nieuw en actueel, gevarieerd naar de gewijzigde tijdsomstandigheden en de hedendaagsche maatschappelijke sfeer. De psychologie van dit werk gaat schuil achter z'n dramatische allure."

Men kan zich voorstellen dat mevr. Sevensma-Themmen nooit naar een onderwerp behoeft te zoeken. Dat is een voorrecht. Maar het is onnoodig te zeggen dat het gevaar voor veelschrijverij hier na aan de deur ligt. In de laatste boeken van deze schrijfster meenden we de gevolgen van dat euvel wel eens te bespeuren. Er kwam een zekere eentonigheid in. Dat ligt voor de hand, als we weten dat de schrijfster bijna uitsluitend in minneur schrijft. Zij gaat bij de behandeling van haar gegeven steeds uit van een gemis, een ongeluk, een leed, dat zijn kenmerken op het leven van de personen zet. En wanneer men nu dergelijke onderwerpen veel en vlug na elkaar behandelt, dan mist het zijn uitwerking op den lezer. Het is mis schien wat eigenaardig gezegd, maar hij „gaat wennen" aan al dat droevige en smartelijke. Hij wordt er niet meer door gegrepen.

Daarom is het eigenlijk zoo verrassend, dat mevr. Sevensma-Themmen er in geslaagd is om met „Gebroken Schelpen" toch weer, geheel in haar eigen genre, een goede roman te schrijven. Het is een bewijs voor de echtheid van haar auteursschap.

In dit boek worden de moeilijkheden beschreven van een moeder, die als weduwe geheel alleen staat voor de opvoeding van haar vier kinderen. Vooral met het oudste meisje, Lidy, zijn er botsingen. De geresigneerde, meditatief aangelegde moeder staat eigenlijk zoo vreemd tegenover het eigenzinnige, fiere karakter van het dochtertje. Ze kan het tempo niet bijhouden, het is haar te modern.

Er zit een goede dramatische verwickeling in dit boek, die tot het eind toe volgehouden wordt.

Mevrouw Sevensma-Themmen verstaat het om de realiteit van het Christelijk leven weer te geven. Ze teekent mensen, die uit het geloof in Christus begeren te leven, al blijven zij zondaren. Bij veel auteurs slaat de schaal of aan den eenen, of aan den anderen kant door. Dan krijgen we Christenen, die van de eene openbare zonde in de andere vallen, of volmaakte mensen.

„Gebroken Schelpen" is een goede Christelijke roman.

M.

GR. GILHUIS-SMITSKAMP.

UIT DE BUITENLANDSCHE KERKEN

Eene Amerikaansche Synode in Zitting.

IV.

In onze vorige bijdrage spraken we reeds over de Heidenzending der Amerikaansche Christian Reformed Kerk. Terwijl we bezig waren dat te schrijven — we zitten aan de tafel van den Stated Clerk — werd er gediscussieerd over een nieuw zendingsveld. Een nieuw veld, en dat in een tijd van depressie? Want we zijn daar nog lang niet overheen ook, en vreezen dat het nog wel wat zal duren eer de toestanden beter worden. Doch hoe het zij — daar ging het over ter Synode te Grand Rapids op 23 Juni. Een nieuw veld, al of niet. En welk was dat veld? Het staat bekend als de Soedan. Het is eigenlijk het noordelijk deel van Nigeria, Britsch West-Afrika. Derwaarts ging, in het jaar 1920, een jonge dame uit ons midden, geboren in Paterson, N.J., genaamd Johanna Veenstra. Zij gevoelde zich krachtig geroepen tot zendingswerk. De Soedan werd op haar hart gedrukt. En haar werk, dat zich concentreerde op een plaatsje genaamd Lupwe — werd zeer gezegend. Zij was een echte pionierster. Een school, of liever schooltje, werd geopend, om heilbegeerigen wat elementair onderwijs te geven. Om dan later onder de menschen te „getuigen".

Een ziekenhuisje werd geopend. Mej. Veenstra had heel wat kennis opgedaan van medische behandeling. Trouwens, ze was een recht „bijdehandje", als we dat woord recht verstaan als beschrijving van iemand die voor alle markten klaar is.

En dan hield ze geregeld „toespraken" tot de

menschen op Lupwe, gedurende het „natte" seizoen. En gedurende het „drooge" seizoen was de dappere jonge vrouw geregeld „trekkend". Evangelisatietochten. Naar oost en west, noord en zuid, van een veld vele honderden mijlen in omtrek. Zij hield nog andere „tochten". Door de Kerken-groep waartoe zij behoorde sinds hare geboorte — de Christian Reformed. Dat deed zij als ze haar verloftijd in ons land doorbracht — na elk 2½-jarig verblijf in Nigeria, een half jaar verlof.

Als vrucht van hare gevoeltvolle toespraken kwam er heel wat geld in de handen van het Amerikaansche comité, dat achter haar stond. Daardoor werd het mogelijk om nog anderen naar den Soedan te zenden, als hulpkrachten.

Er kwamen bemoedigende berichten omtrent resultaten — de vruchten. Doch, ai mij, daar brak op eenmaal dat kostelijk leven af — op Palmzondag 1932. In een hospitaal te Vom in Nigeria. Als resultaat eener operatie voor blindendarmontsteking. We hebben dat, en heel haar leven en arbeid, beschreven in de Engelsche taal. In „Johanna of Nigeria". Bestelbaar voor \$ 1, franco per post, bij de Grand Rapids Printing Co, te Grand Rapids, Michigan. We nemen de vrijheid om dit hier even te noemen, omdat alle baten ten voordeele der Soedanzending zijn.

Die zending nu was het bovengemeld onderwerp der synodale bespreking op 23 Juni. Onze zendingsdeputaten bevalen het aan om dit zendingsveld over te nemen. Op de volgende gronden:

1. Het veld heeft een ruime plaats in de harten onzes volks en erlangt er veel steun van.

2. Een groot deel van het geld voor dit werk komt uit onze kringen, wat ook in de toekomst wel het geval zal blijven.

3. Het veld heeft behoefte aan arbeid.

4. Het is een vruchtbaar veld.

5. Wij hebben alreeds van onze menschen op dit veld.

6. Het veld is in de „peace zone" — vredig — onder de Britsche protectie.

7. Het werk kost vergelijkenderwijze weinig geld.

8. Het is mogelijk voor onze Kerk, om, wat leer en kerkregering betreft, ons veld te controleeren.

De Synode aanvaardde dit voorstel met algemeene stemmen. Het budget zal voor het tegenwoordige niet meer eischen dan \$ 6000 per jaar. Men autoriseerde den „Board", zooals wij onze zendingsdeputaten noemen, om de noodige „werkers" voor dit veld te roepen en aan te stellen.

Dat des Heeren zegen hierop ruste!

De pasgenoemde deputaten voor de Heidenzending krijgen nu een nieuw, of liever vernieuwd, Reglement. Schrik niet lezer. 't Zijn slechts „bepalingen" omtrent den gang van het regelen en controleeren van den arbeid der deputaten en zendelingen. Heel geen „bundel" van reglementen — zoo berucht reeds in de dagen van onzen Van Raalte in 1834.

We zullen de artikelen niet vertalen. Niet noodig. Ook drooge literatuur. En alléén voor Amerika — tenminste wat de meeste artikelen betreft.

Doch we willen op iets wijzen, dat als aangehangsel werd gedrukt. Het was een voorstel der Commissie die de nieuwe Zendingsorde opstelde, om den Zendingsboard los te maken van twee „inter-denominational" lichamen. Deze heeten: Home Missions Council, dat is Zendingsraad betreffende de Inwendige Zending — en de Foreign Missions Conference — een dergelijke raad betreffende de missie in heidenlanden en onder de Mohammedanen. Deze lichamen zijn veelszins gelijk aan den Zendingsstudieraad der Nederlandsche groepen.

Er rezen bezwaren op omdat er soms zendingsdeputaten het woord voerden en als leden optraden, die het Modernisme min of meer voorstonden. Evenals dit het geval is en was betreffende de zgn. Federal Council, een lichaam dat dient als Raad van vele Protestantische Kerken in ons land. Zulk een situatie is schier onvermijdelijk als men bedenkt, dat er in de Vereenigde Staten helaas een heele „Umschwung" is geweest naar het Modernisme, vooral in de grootere groepen die het hoogste woord hebben op de Jaarvergaderingen dezer onderlinge groepen — gelijk ze trouwens ook het meeste betalen voor den arbeid van de „interdenominational" lichamen.

Waar men reeds in 1924 de Federal Council verliet, omdat men heel wat bezwaar had tegen die modernistische uitspraken, was het geen wonder dat men voorstelde om zich óók los te maken van de andere pas genoemde groepen. Doch de Synode besloot, met zoo goed als algemeene stemmen, om dit niet te doen op de volgende gronden:

1. Deelneming heeft tot hiertoe ons veel geholpen in ons werk onder de Indianen en helpt onze Kerk in het uitvoeren van hare verantwoordelijkheid betreffende het Indianenwerk in ons land.

2. De functies van deze Raden zijn niet wetgevend maar slechts adviseerend; wij zijn niet gebonden aan hare uitspraken.

3) Er is een groot verschil tusschen deelneming aan den Federalen Raad der Kerken, en lidmaatschap in de Home Missions Council en Foreign Missions Conference. Het eerste maakt ons deelnemer aan en brengt ons onder den invloed van

het Modernisme, doch het laatste lidmaatschap betreft slechts onzen Board door middel van onzen vertegenwoordiger en houdt den Board op de hoogte van belangrijke zendingsbewegingen in ons land en in geheel de wereld, maar brengt onze kerken niet onder den invloed van modernistische leer.

En zoo is dat zaakje weer van de baan. Persoonlijk, zoo mogen we hier aan toevoegen, kunnen we op grond van contact met de laatstgenoemde lichamen gedurende een kwart eeuw getuigen, dat velen, die men hier soms „modern" noemt, in Nederlandsche kringen „ethisch" zouden worden genoemd. Verder, dat de tegenwoordige president van de Home Missions Council een beslist orthodox man is — leider der Zuidelijke Presb. Kerk — een man, die ons telkens steunde in ons getuigen op de vergaderingen, en in ons pogen om zaken te leiden in conservatieve richting, een geliefde broeder in Christus: Dr. MacMillan. Samenwerking met hem en gelijkgezinden heeft menigmaal vrucht afgeworpen ten bate der leiding in oude sporen. Daarenboven zou onttrekking, aan de Home Missions Council ten minste, niets anders dan verstorend werken op den gang van het werk onder de Indianen, terwijl het ons ook zou schaden in ons contact met de Hooze Regeering in Washington, die den genoemden Raad beschouwt als het representatief orgaan van het Protestantisme op zendingsgebied, wat de Indianen betreft.

En hiermede stappen wij van deze zaak af.

Nog zij gemeld dat de president onzer Synode in zijn slotwoord bijzonderen dank bracht aan Prof. Aalders voor zijn tegenwoordigheid in ons midden en voor zijn hulp bij het bespreken van allerlei vraagstukken die voor de Vergadering waren geweest. Dat slotwoord werd uitgesproken in den namiddag van 23 Juni, toen de Synode uiteenging. De volgende samenkomst, D.V. Juni 1940, zal worden gehouden in Grand Rapids, Mich.

We mogen hier nog aan toevoegen, dat de Synode werd gekenmerkt door een broederlijken geest. Wal veelszins te danken is aan de leiding van den president, die, zooals we mochten opmerken aan het einde, bleek den geest te bezitten van wijlen zijn vader — Ds Johannes Groen — die, zooals we in ons eerste artikel opmerkten, een der meest talentvolle voorgangers is geweest in ons kerkelijk leven en streven.

Ten slotte merken we nog op, dat gedurende den tijd, dat onze Synode in zitting was — er in één onzer kerken een lezing over Collijn en het Joodsche vraagstuk werd geleverd door „Rudolf van Reest" — destijds in onze goede stad — waar een, door ons een „uitgelezen" publiek genoemd, aanwezig was om dezen broeder te hooren.

HENRY BEETS.

Grand Rapids, Mich., 26 Juni 1939.

UIT HET POLITIEKE EN SOCIALE LEVEN

Christendom en Economie.

II.

Hoe volgens Lord Stamp het probleem aangevat moet worden.

In het eerste hoofdstuk van zijn boekje „Christianity and Economics" herinnert de schrijver, Lord Stamp, aan een geschrift, dat ongeveer veertig jaar geleden verscheen, en toen veel opgang maakte. Het droeg den ondertitel „Wat zou Jezus doen?", en wilde laten zien hoe de wereld geheel zou veranderen, wanneer alle menschen in hun onderlinge economische betrekkingen, overeenkomstig de beginselen van het Nieuwe Testament zouden handelen.

De prediker van Gods Woord, gaat de schrijver verder, verklaart dat al de economische problemen een oplossing zouden vinden (en dan als zodanig zouden verdwijnen) wanneer de menschen slechts hun hart aan Christus zouden geven en hun leven op Hem fundeeren. De nuchtere man van zaken antwoordt echter, dat hij in zijn particuliere leven bereid is Christus in veel van zijn leeringen te volgen, maar dat deze in zijn zakenleven niet „toegestaan" kunnen worden; zij zijn daarvoor te „onpractisch". De man, die zich met economische studiën bezig houdt, zegt dikwijls, dat de ethiek van het Christendom niet tot zijn gebied behoort, omdat hij te maken heeft met de objecten, zooals die nu eenmaal voor hem liggen. Hij moet zich aansluiten bij het streven van den mensch om het goede te zoeken, maar het is niet zijn taak om na te gaan of al de motieven werkelijk goed zijn, of verbetering behoeven. De historicus verklaart, dat de godsdienst en zelfs het Christendom, voor den haat, de oorlogen en vervolgingen in deze wereld, verantwoordelijk is, en dat de principes nooit zoo uitgewerkt werden als de verkondigers eischten. Het ideaal was immer ver van de werkelijkheid.

Maar, zullen de toegewijde volgelingen op hun beurt zeggen, wanneer de economische ideeën niet met de eischen der Schrift overeenkomen, dan is dat des te erger voor het economische leven.

Er groeit z...
schen religie...
fatale gevolg...
Woord acht...
Evangelie te...
nen voor he...
verbreiden...
die zegt, da...
tionneerend...
wen, die slec...
heid werke...
zich de anti...
mogelijkheid...
gen te ver...

Lord Stamp...
er inderdaad...
len en de...
den werkt...
dat contact...
Daartoe g...
aard die ic...
zijn in den...
weest; men...
ning...

En evenveel...
de grondbe...
bestudeeren...
digen tijd...
tweeledige...
wordt verwo...
Hoe zulle...
bleem, dat...

De eerste...
punt, dat Je...
ven, die vo...
en in alle...
tekst der E...
deugdelijke...
volgt de sc...
hij de mac...
zijn geloof...
meenen vor...
menigeen a...

Men kan...
bepaalde te...
vallen slaat...
systeem te...
dat daarom...
methode, di...
teksten uit...
dat op deze...
verworpen...
haar ingeba...
praktijk tol...
(De lezer w...

Lord Stamp...
en meer wo...
maar voor...
„algemeen"...
ter verklari...
van het oog...
kennis hadde...
felijke". Nu...
van het ver...
zelen we m...
voudig naan...
den zin ha...
bepaalde po...
is niet een...

de Christelij...
zulke teger...
er nauwelij...
De methode...
al het „pr...
principes w...
theologen g...
systeem van...
Maar bijna...
economie s...
toe te passe...
nis dan de...

In mijn be...
Order", zeg...
sel al het...
Nieuwe Tes...
mische vrag...
om die taal...
vraag of h...

De tweed...
economisch...
die bijzond...
keerd zijn...
principes va...
naastenleed...
genover elk...
zooals die...
zijn moet er...

De derde...
rie; wij gas...
toepassen d...
den, en ste...
menschelijk...
invloed van...
Dit kan me...
dat zich in...
en zich af...

De derde...
rie; wij gas...
toepassen d...
den, en ste...
menschelijk...
invloed van...
Dit kan me...
dat zich in...
en zich af...